

Oulu2026
Euroopan kulttuuri-
pääkaupunki

Koskelan ja Taskilan päiväkodin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2025-2028

SIVISTYS- JA
KULTTUURIPALVELUT

OULU

Johdanto

- Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden arvoperustan yleisperiaatteina ovat lapsen edun ensisijaisuus, lapsen oikeus hyvinvointiin, huolenpitoon ja suojeluun, lapsen mielipiteen huomioon ottaminen sekä yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen kohtelun vaatimus, inklusiiviset periaatteet ja lapsen syrjintäkielto YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen (YK:n yleissopimus lapsen oikeuksista 1989 (59/1991), varhaiskasvatuslain (Varhaiskasvatuslaki 20§) ja YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen mukaisesti (YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista 27/2016) .

Lain mukaan:

- "Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen oppimisen edellytyksiä, edistää elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen tasa-arvon toteuttamista inklusiivisten periaatteiden mukaisesti." (Varhaiskasvatuslaki 3§)
- "Varhaiskasvatuksen järjestäjän ja palveluntuottajan on arvioitava, miten sen toiminta vaikuttaa eri väestöryhmiin ja miten yhdenvertaisuus muutoin toteutuu sen toiminnassa, ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi." (Yhdenvertaisuuslaki 6 a § (20.12.2022/1192) Tässä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa kuvataan varhaiskasvatusyksikkömme tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisen nykytilaa hyödyntäen tasa-arvokompassin näkökulmia sekä asetetaan kehittämiskohteita sekä niille toimenpiteitä lukuvuosille 2025-2028.
- Tämän suunnitelman tavoitteena on kartoittaa ja kehittää päiväkotimme toimintaa sekä tasa-arvon että yhdenvertaisuuden näkökulmasta.

Yhdenvertaisuuden näkökulma

- Keskustelimme tasa-arvo ja yhdenvertaisuus -työryhmässä kaikille lapsille sopivasta oppimisympäristöstä. Esille nousi aistikuorman määrä ja sen vaikutukset päiväkodissa.
- Halusimme tutkia tarkemmin toteutuuko yhdenvertaisuus oppimisympäristössä aistikuorman osalta.

Nykytilan kartoitus

- Toteutimme Taskilan ja Koskelan päiväkodeissa aistiesteettömyyskartoituksen ryhmissä. Kartoituksessa on hyödynnetty Satakunnan ammattikorkeakoulun DigiNepsy-hankkeessa tuotettua aistiesteettömyyskartoitusta. Kartoitus toteutettiin sähköisesti tabletilla. Kartoituksen tekivät ryhmän oppimisympäristöstä henkilökunta ja 1-3 lasta.
- Kartoituksessa ilmeni poikkeavaa aistikuormitusta tunto- ja hajuaisteissa, merkittävää kuormitusta kuuloaistissa sekä vähäistä kuormitusta näköaistissa.
- Kuuloaistissa kuormitus ilmenee arjessa äänitason nousemisella korkeaksi esimerkiksi, jos toimintaa tapahtuu ahtaassa ympäristössä.
- Kartoituksen perusteella todettiin, että on tärkeää kehittää toimenpiteitä, joilla poikkeavaa aistikuormitusta voidaan vähentää sekä luoda yhdenvertaista aistiesteetöntä ympäristöä.

- Konkreettisissa tilanteissa, joissa aistikuormitus päiväkotiympäristössä kasvaa ovat mm. siirtymätilanteet, ruokailu- ja pukemistilanteet, suuret ryhmäkoot ja arjen struktuurista poikkeava toiminta.
- Tilanteissa pyritään toimimaan pienryhmissä, siirtymätilanteet pilkotaan pieniin osiin ja arjen struktuurista poikkeavaa toimintaa ennakoidaan. Käytämme kuvatukea vahvistamaan sanallista ohjetta.
- Aisteja voivat kuormittaa ympäristön äänet, valot, hajut, kosketus ja liiallinen visuaalinen materiaali.
- Kuormittavia asioita voivat olla mm. siirtymätilanteet, leikin lopettaminen, siivoaminen sekä arjen struktuurista poikkeava toiminta.
- Konkreettisia asioita, joilla ryhmässä voidaan tukea aistikuormituksen vähentämistä ovat mm. pienryhmätoiminta, kiireettömyys, selkeä päiväjärjestys, kuvatuki, äänentason huomioiminen ja ennakointi.

Tasa-arvon näkökulma

- Keskustelimme tasa-arvo ja yhdenvertaisuus -työryhmässä päiväkotiemme sukupuolisensitiivisestä kasvatuksesta. Keskustelussa totesimme, että päiväkodeissamme toimitaan pääsääntöisesti sukupuolisensitiivisten arvojen mukaan.
- Keskustelussa nousi esiin, että leikkitaulujen avulla voidaan listätä lasten yhteisiä leikkejä moninaisissa pienryhmissä. Näin ollen leikeissä korostuu enemmän jokaisen henkilökohtainen leikin ideointi ja toteutus. Leikkiryhmien jakamisessa on tavoitteena myös lisätä lasten osallisuutta leikkien ideoinnissa.
- Ryhmät sitoutuvat käyttämään leikkitaulua ja erilaisiin leikkiryhmiin jakautumista ns. vapaan leikin aikana. Henkilökunta kiinnittää huomiota erityisesti lasten osallisuuteen leikeissä niin, että kaikki saisivat oman äänensä kuuluviin leikin ideoinnissa.

Toimenpiteet lv 2025-2028

Yhdenvertaisuuden näkökulma: Kehittämiskohde 1 Äänistä syntyvän kuormituksen vähentäminen	-Jakotilojen aktiivinen käyttö ja ovien sulkeminen sekä ryhmätiloissa että ryhmien välillä. -Pienryhmätoiminta -Toimintojen porrastaminen -Aikuisten oman äänenvoimakkuuden säätely -Taulujen ja tekstiilien käyttö äänen vaimentamiseen -Ryhmien läpikulkeminen hiljaisesti -Mahdollistetaan kuulosuojaimien käyttö sekä lapsille että aikuisille	
Yhdenvertaisuuden näkökulma: Kehittämiskohde 2 Tuntoaistimuksista syntyvän kuormituksen vähentäminen	-Eteistilojen käyttö porrastetusti -Mattojen käyttö, jotta olisi miellyttävämpi leikkiä lattialla -Tilojen käytön jakaminen vuoroihin (esim. Jumppasali), jotta kaikki tilat tulisivat järkevästi käyttöön -Ryhmissä vain tarkoituksenmukaisia huonekaluja sekä muuta materiaalia, jotta ympäristö olisi selkeä ja helppokulkuinen -Selkeät paikat leikille ja muulle toiminnalle	Ryhmien henkilökunta sitoutuu toimenpiteiden toteuttamiseen.
Tasa-arvon näkökulma: Kehittämiskohde 3 Sukupuolisensitiivisyyden huomioiminen leikkitilanteissa	-Leikkeihin jakautuminen leikkitaulun avulla. -Henkilökunta ohjaa lapsia leikkimään erilaisissa leikkiryhmissä huomioiden lasten osallisuuden leikin ideoinnissa.	Ryhmien henkilökunta sitoutuu toimenpiteiden toteuttamiseen.

Arviointi

- Syksyllä 2026 toimintakauden alussa jokainen ryhmä arvioi oman ryhmän tilannetta.
- Helmikuussa 2027 kokoontuu työryhmä yhteistä arviointia varten. Sitä ennen jokainen ryhmä tekee uuden aistiesteettömyyskartoituksen.
- Syksyllä 2026 lapsille tehdyn kyselyn avulla kartoitetaan millaisissa leikkiryhmissä he ovat leikkineet ja ovatko he saaneet itse ideoida leikkejä.

Materiaalit ja lähteet

- [Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus \(OuKa/Akkuna\)](#)
- [Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta](#)
- [Yhdenvertaisuuslaki](#)
- [Tasa-arvokompassi esiopetukseen ja varhaiskasvatukseen](#)
- [Tasa-arvo toimintakulttuurin keskiöön materiaalipankki](#)
- [Koulu vailla vertaa –opas yhdenvertaisuussuunnitteluun](#)
- [Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu perusopetuksessa ja päiväkodissa/Oulun yliopiston julkaisu](#)
- [Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo Oulun kaupungin toiminnassa \(Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma 2019-2021\)](#)